

25.01.2024

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli

§ 3 Kirkkojen ja muiden tilojen käyttö samaa sukupuolta olevien parien vihkimisiin ja avioliiton siunaamisiin: Lohjan seurakunta

Diaarinumero DESP/324/08.00.00/2023

Esittelijä pappisasessori Eero Jokela

Lohjan seurakunnan kirkkoneuvosto päätti kirkkoherra Juhani Korteen esityksestä 22.8.2023, että Lohjan seurakunnan kirkkoja ja kaikkia tiloja voidaan käyttää samaa sukupuolta olevien parien vihkimisiin ja avioliittoon siunaamisiin. Esityksessään hän totesi, että kirkkoneuvosto päättää vain kirkkotilan käytöstä eikä ota kantaa kirkon avioliittokäsitykseen tai oppiin. Päätös tehtiin äänestyksen jälkeen äänin 7–6.

Seurakunnan jäsenet Sirkku Lehtonen, Aila Ruoho, Esko Palomäki, Aira Palomäki ja Raimo Rissanen toimittivat kirkkoneuvostolle 12.9.2023 tulleella sähköpostilla oikaisuvaatimuksen kyseiseen päätökseen. Oikaisuvaatimuksen tekijöiden mielestä kirkkoneuvoston päätös oli kumottava, koska se oli kirkkoneuvoston toimivaltaan kuulumaton sekä kirkkolain, kirkkojärjestyksen ja kirkkokäsikirjan vastainen.

Lohjan seurakunnan kirkkoneuvosto käsitteli oikaisuvaatimuksen 28.11.2023. Kirkkoherran päätösesitys oli, että kirkkoneuvosto hylkää oikaisuvaatimuksen seuraavalla perusteella: Kirkkoneuvoston toimivaltaa kuuluu päättää kirkon tilojen käytöstä. Kirkkoneuvoston jäsen Merja Eräpolku teki jäsen Miia Ståhlen kannattamana seuraavan vastaehdotuksen: ”Kirkkoneuvosto hyväksyy oikaisuvaatimuksen siinä esitetyin perustein ja kumoaa 22.8.2023 tekemänsä päätöksen Lohjan seurakunnan kirkkotilojen käytöstä käytettäväksi samaa sukupuolta olevien parien kirkolliseen avioliittoon vihkimiseen tai avioliiton siunaamiseen”. Suljetun lippuäänestyksen jälkeen kirkkoneuvosto päätti asian äänin 6–7 Eräpolun esityksen mukaisesti.

Kirkkoherran ja kirkkoneuvoston ollessa eri mieltä kirkon tilojen käytöstä, on kirkkoherra Juhani Korte saattanut asian tuomiokapitulin ratkaistavaksi.

Kirkkojärjestyksen 3 luvun 53 §:n 2 momentin mukaan kirkon käyttämisestä päättää kirkkoherra yhdessä kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston kanssa. Kirkkojärjestyksen 3 luvun 39 §:n mukaan asia on saatettava tuomiokapitulin ratkaistavaksi, jos kirkkoherra ja kirkkoneuvosto ovat eri mieltä:

- 1) jumalanpalveluksesta tai kirkollisesta toimituksesta;
- 2) kirkon, siunauskappelin tai kappelin käytöstä;
- 3) seurakunnan päätettävänä olevasta kolehdista.

Oikaisuvaatimuksen tekijöiden mielestä kirkkoneuvoston päätös oli kumottava, koska se oli kirkkoneuvoston toimivaltaan kuulumaton sekä kirkkolain, kirkkojärjestyksen ja kirkkokäsikirjan vastainen. Kirkkoherran näkemyksen mukaan taas kirkkoneuvoston toimivaltaan kuuluu päättää kirkon tilojen käytöstä. Vastaavia näkemyseroja on käsitelty aiemmin hallinto-

25.01.2024

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli

oikeudessa. Helsingin hallinto-oikeus antoi 14.4.2023 päätöksen kirkollisvalituksesta koskien Espoon tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston päätöstä avata seurakunnan tilat samaa sukupuolta olevien parien avioliittoon vihkimiseen ja avioliittoon siunaamiseen. Siinä hallinto-oikeus hylkäsi valituksen ja perusteli päätöstään muun muassa seuraavasti:

Seurakuntaneuvoston päätöksen 3.5.2022 § 41 mukaan seurakuntaneuvosto on päättänyt seurakunnan tilojen käytöstä yhdessä kirkkoherran kanssa. Kun otetaan huomioon edellä selostetut seurakuntaneuvoston toimivaltaa koskevat kirkkolain säännökset ja kirkkojärjestyksen 14 luvun 2 §:n 1 momentin toimivaltaa koskeva säännös, seurakuntaneuvostolla on ollut toimivalta tehdä päätös kyseisessä asiassa.

Seurakuntaneuvosto ei ole valittajan esittämän perusteella myöskään käyttänyt päätöstä tehdessään sille kirkkolain ja kirkkojärjestyksen mukaan kuuluvaa harkintavaltaa väärin niin, että se olisi kirkkolain 24 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ylittänyt toimivaltansa.

Valituksenalainen päätös ei ole valittajan esittämän perusteella kirkkolain 24 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla lainvastainen.

Vastaavia päätöksiä seurakuntien tilojen käytöstä hallinto-oikeus on antanut myös aiemmin. Hallinto-oikeus on päätöksissään linjannut, että seurakuntaneuvostolla on kirkkolain antama toimivalta tehdä päätös avata seurakunnan tilat samaa sukupuolta olevien avioliiton kirkolliseen vihkimiseen ja avioliiton siunaamiseen, vaikka sillä ei ole toimivaltaa päättää kirkon avioliittokäsityksestä tai kirkollisten toimitusten edellytyksistä.

Tämä mukaisesti Espoon hiippakunnan tuomiokapituli on 16.5.2023 ratkaissut Hangon suomalaisen seurakunnan tilakysymyksen seuraavasti: Hangon suomalaisen seurakunnan kirkkotiloja voidaan käyttää samaa sukupuolta olevien parien kirkollisesti avioliittoon vihkimiseen tai jo solmitun avioliiton siunaamiseen.

Edeltä olevalta pohjalta voidaan todeta, että toisin kuin Lohjan seurakunnan kirkkoneuvostossa 28.11.2023 hyväksytyn oikaisuvaatimuksen tekijät esittävät, Lohjan seurakunnan kirkkoneuvoston alkuperäinen päätös (22.8.2023) kuului kirkkoneuvoston toimivaltaan. Näin ollen tuomiokapitulin tulee ratkaista asia kirkkoherran kannan mukaisesti.

Liite 1 Lohjan seurakunnan kirkkoneuvoston pöytäkirja 22.8.2023 § 113

Liite 2 Lohjan seurakunnan kirkkoneuvoston pöytäkirja 28.11.2023 § 175

25.01.2024

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli

Esitys

Tuomiokapituli

- a) ratkaisee kirkkoherran ja kirkkoneuvoston erimielisyyden seuraavasti: Lohjan seurakunnan kirkkoja ja kaikkia tiloja voidaan käyttää samaa sukupuolta olevien parien kirkollisesti avioliittoon vihkimiseen tai jo solmitun avioliiton siunaamiseen; sekä
- b) toteaa, että kirkkoneuvostolla ei ole toimivaltaa päättää kirkon avioliittokäsityksestä tai kirkollisten toimitusten edellytyksistä.

Käsittely

Lea Ahonen teki vastaesityksen: tuomiokapituli päättää, että Lohjan seurakunnan kirkkoja ja kaikkia tiloja ei voida käyttää samaa sukupuolta olevien parien kirkolliseen vihkimiseen tai avioliiton siunaamiseen. Ehdotusta ei kannatettu.

Päätös

Päätettiin esityksen mukaan.

Lea Ahonen jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

ERIÄVÄ MIELIPIIDE TUOMIOKAPITULIN ISTUNNON (25.01.2024) PYKÄLÄÄN 3

Tuomiokapitulin tulee päättää, että Lohjan seurakunnan kirkkoja ja muita tiloja ei voi käyttää samaa sukupuolta olevien parien kirkolliseen avioliittoon vihkimiseen tai jo solmitun avioliiton siunaamiseen.

PERUSTELUT:

Kirkkoherra Juhani Korte on tuonut kirkkoneuvostolle 22.8.2023 esityksen kirkkojen ja muiden tilojen käytön sallimisen samaa sukupuolta olevien parien vihkimiseen ja avioliiton siunaamiseen (pykälä 113). Kirkkoherra on tietoinen siitä, että kirkolliskokous ei ole hyväksynyt samaa sukupuolta olevien avioliittoon vihkimistä kirkossa. Täten hän on toiminut vastoin kirkolliskokouksen päätöstä tuodessaan esityksen kirkkoneuvostolle.

Kirkkoherra on esittelytekstissä laajasti perustellut pappien virkavelvollisuutta, yhdenvertaista seurakuntalaisten kohtelua sekä sitä, miten suuri joukko pappeja on sitoutunut vihkimään kaikki parit. Hän on tuonut esittelytekstissä esiin myös pappien saamia rangaistuksia ko. asiassa eri hiippakunnissa ja piispainkokouksen 21.10.2020 päivätyn lausunnon. Tämä esittelyteksti on ristiriidassa jäljessä tulevan toteamuksen kanssa, jossa esittelijä toteaa, että: Samalla on syytä todeta, että esittelijänä ja seurakuntana otetaan kantaa pelkästään tilojen käyttöön.

Päätösesitys hyväksyttiin kirkkoneuvostossa äänin 7-6. Kirkkoherran äänen ratkaistessa.

Viisi seurakunnan jäsentä (liitteenä myös 95 henkilöä, jotka vastustavat päätöstä) teki oikaisuvaatimuksen tehdystä päätöksestä (käsittely pykälä 175, 28.11.2023) perustellen asiaa seuraavasti:

Kirkkoneuvosto on ylittänyt kirkkolain ja kirkkojärjestyksen mukaisen

25.01.2024

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli

toimivaltansa päättäessään kirkkotilojen ja muiden tilojen luovuttamisesta käytettäväksi samaa sukupuolta olevien parien kirkolliseen avioliittoon vihkimiseen tai avioliiton siunaamiseen. Tällaiset toimitukset eivät ole evankelis-luterilaisen kirkon kirkollisia toimituksia, mistä johtuen kirkkoneuvoston on kumottava 22.8.2023 tekemänsä päätös seurakuntaa sitovien säännösten vastaisena. (Lainaus 175 pykälän esittelytekstistä).

Pykälän esittelytekstissä kirkkoherra vetoaa jälleen syrjintään, yhdenvertaisuuteen ja avioliiton juridiseen puoleen. Samalla esittäen, että oikaisuvaatimuksen tekijät edustavat perinteistä avioliittokäsitystä.

Päätös kirkkoneuvostossa oikaisuvaatimuksen hyväksymisen puolesta syntyi äänin 6-7. Tuomiokapitulin kuten myös kirkkoherran tulee hyväksyä kirkkoneuvoston päätös oikaisuvaatimuksen hyväksynnästä.

Lea Ahonen
tuomiokapitulin maallikkojäsen

Toimenpiteet

Tiedoksi: Lohjan seurakunta

Hallintotiedote

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa pappisasessori Eero Jokela, 050 324 8746, eero.jokela@evl.fi

Muutoksenhaku

Päätökseen ei saa kirkkolain 12 luvun 14 §:n 1 mom. 5-kohdan mukaan hakea muutosta.